

Gewelddadige radicalisering en onderwijs

Marleen Van den Mooter - 6 december 2023

Het CLB helpt.

Vrij CLB Netwerk

Introductie

- Marleen Van den Mooter – Vrij CLB Netwerk
    - Verantwoordelijke kansenbevordering (sinds 2011)
    - Referentiepersoon radicalisering (sinds 2015)
    - Voorheen CLB-medewerker CLB Het Kompas in Mechelen
  - Vrij CLB Netwerk – netwerkorganisatie van alle vrije CLB's, Vlaanderenbreed
    - Ondersteuning bij het vormgeven van de organisatie
    - Ondersteuning van de [opdrachten](#) in het kader van het decreet leerlingenbegeleiding
    - Gesprekspartner met de overheid
-

Referentiepersonen radicalisering/polarisering

- Radicalisering en polarisering werden scherp zichtbaar vanaf 2013 e.v.
  - Uitbouw van de werkgroep radicalisering (en polarisering) met referentiepersonen school en CLB
    - uitwisseling ervaringen
    - expertiseopbouw (OCAD – Khalid Benhaddou – Connect - ...)
    - kennis met het brede netwerk
    - netoverstijgend samenwerken onderwijs en CLB
  - expertencel, sectoroverstijgend ==) reflectiegroep
-

Referentiepersonen radicalisering/polarisering

Referentiepersoon radicalisering in Vrij CLB Netwerk

- Vorming ontwikkelen, aanbieden, ... aan de vrije centra
  - Materialen en informatie ter beschikking stellen van de CLB-medewerkers, vaak netoverstijgend ontwikkeld
  - Aanspreekpunt voor centra rond dit thema
  - Ondersteuning bij complexe casuïstiek (op vraag van individuele CLB-medewerkers of CLB-teams)
  - Netoverstijgende samenwerking tussen de CLB-netten.
  - Samenwerking en/of afstemming met referentiepersonen onderwijs
-

Aantal tendensen

- Aantal vragen rond individuele casuïstiek neemt gestaag toe, maar een vermoeden van ernstige dreiging blijft beperkt tot een zeer kleine groep.
  - Evolutie doorheen de jaren
    - Islamradicalisering, extreem rechts en extreem links, antivaxers, gender, seksuele opvoeding, klimaat ...
    - Groeiend wantrouwen tegenover politiek, verharding en individualisering + scherper maatschappelijke discours
  - Onderscheid tussen vragen over het omgaan met diversiteit in de klassen en vragen rond complexe casussen met een link naar radicalisering
-

Aantal tendensen

- Wijze waarop polarisering bij jongeren binnenkomt wijzigt: online haatspraak, fake news, sociale mediakanalen, ...
  - Wereldwijde conflicten, maatschappelijke discussies komen de klas binnen
    - Onrust rond het conflict Hamas – Israël
    - Verschillende vormen van polarisatie in de samenleving
  - Vanuit opgebouwde expertise wordt ondersteuning aangeboden aan de veldmedewerkers = netoverstijgend en/of samenwerking school + CLB, ieder vanuit zijn positie en in zijn specifieke rol
-

Rol van CLB mbt. radicalisering/polarisering

- **Signaalfunctie:** bezorgdheden formuleren en verwijzen naar PBD, waar nodig
- **Consultatieve leerlingenbegeleiding:** ondersteuning van leerkrachten rond aanpak in de klas, van een of enkele leerlingen, ...
  - materialen aanreiken
  - Samen bekijken wat haalbaar is, hoe omgaan met ...
    - Hamas – Israël; RSV; LGTBQI; verkiezingen
  - Verwijzen naar PBD of de regierol opnemen mbt. inschakelen schoolexterne diensten (Arktos, Connect, Netwerk Islamexperten, ...)

Rol van CLB mbt. radicalisering/polarisering

- **Uitbreiding van zorg** bij individuele leerlingen
  - Samen in beeld brengen van de jongere in zijn context
  - Wat is mogelijk op school? In thuiscontext?
  - Welke elementen zijn over het hoofd gezien?
  - Kan er nog in dialoog gegaan worden? Door wie? Met de leerling? Zijn context?
  - Waar is nog verbinding?

In samenwerking met referentiepersoon radicalisering voor de school!

Rol van CLB mbt. radicalisering/polarisering

- **Uitbreiding van zorg** bij individuele leerlingen
  - Waar is nog verbinding?
    - Welke mogelijkheden zijn er (Netwerk Islamexperten, Connect, Ceapire, ...)
    - Pubergedrag? Zoeken naar identiteit, zwart-witdenken, kwetsbaarheden in beeld?, sterktes, ... Is doorverwijzing naar hulpverlening nodig?
    - Toenemende radicalisering met risico = inschakelen LIVC R
      - Aansluiten bij LIVC R
      - Beeld verruimen
      - Andere actoren
      - Wat is nog mogelijk?

Voorstellen

- De werkgroep radicalisering en polarisering breidt de focus uit, zodat ook hierrond verder expertise opgebouwd wordt!
    - Expertise-opbouw dankzij toelichting door relevante sprekers
    - Afstemming betrokkenen rond aanpak
    - Intervisie
    - Werkgroep versterken vanuit het bredere werkveld
  - Reflectiegroep
    - Sectoroverstijgend relevante evoluties opvolgen
    - Innovatieve praktijken verkennen
    - Opdracht = adviserend
-

Voorstellen

- Onderwijs zet in op het wegwerken van de voedingsbodem voor radicalisering.
- CLB biedt ondersteuning, preventief, via begeleiding of door het inzetten van de draaischijffunctie.
- Deze inzet veronderstelt een blijvende investering aan mensen en middelen binnen onderwijs op lange termijn.
- Algemeen: de structuren, opgezet vanuit het Vlaams actieplan moeten gecontinueerd en versterkt worden, voornamelijk door de focus te verbreden en door blijvende inzet van mensen en middelen.

Bedankt voor uw aandacht!

marleen.vandenmooter@vrijclbnetwerk.be